

Tillgänglighet för alla

Hissförbundet är en ambassadör för tillgänglighetsfrågor och vikten av att våra byggda miljöer i Sverige är säkra och tillgängliga. Bostäder och offentliga byggnader ska kunna användas av alla oavsett förmåga. Det inkluderar barnfamiljer med vagn, den som använder rullstol eller rollator och den som har nedsatt syn eller hörsel.

Enligt Diskrimineringslagen är det diskriminering att inte göra rimliga anpassningar som behövs för att personer med funktionsnedsättningar ska kunna delta på lika villkor. Kravet att anpassa gäller även fastighetsägare och bostadsrättsföreningar i viss utsträckning.

Enkelt avhjälpta hinder eller behov av modernisering?

Hissen har, precis som ventilationssystem, tvättstuga och värmesystem, en begränsad livslängd. Efter år av användning behöver den moderniseras för att säkerställa driftsäkerhet och förlänga dess livslängd.

En modernisering av hissen är också ett bra tillfälle att öka tillgängligheten i fastigheten. För många boende är hissen inte bara en bekvämlighet, utan en nödvändighet som gör skillnaden mellan ett självständigt liv och att känna sig instängd i sitt hem. Även små förbättringar kan göra stor skillnad.

Lagkrav & regelverk

Diskrimineringslagen (SFS 2008:567) definierar bristande tillgänglighet som en form av diskriminering.

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (artikel 9 - Tillgänglighet) slår bland annat fast att konventionsstaterna ska vidta ändamålsenliga åtgärder för att säkerställa att personer med funktionsnedsättning får tillgång på lika villkor som andra till den fysiska miljön. Detta inkluderar åtgärder som identifiering och undanröjande av hinder och barriärer mot tillgänglighet.

Läs mer om lagkrav & regelverk på [Hissforbundet.se](https://hissforbundet.se).

Diskutera tillgänglighet tidigt i en moderniseringsprocess

En modern och tillgänglig hiss ökar inte bara livskvaliteten för de boende utan även värdet på fastigheten samtidigt som driftkostnaderna minskar.

Ny teknik spelar här en viktig roll. Beröringsfria eller röststyrda styrsystem liksom ljussignaler underlättar för personer med nedsatt rörlighet eller syn. Sensorer och AI förbättrar säkerhet och drift. Sammantaget ger samtida lösningar hissar som är mer driftsäkra och tillgängliga.

Men det finns också fallgropar. Exempelvis kan nya automatiska dörrar medföra att utrymmet i hisskorgen minskar så att en rullstol inte längre får plats. Placering av nya hissknappar måste också fungera för alla användare och inte sitta för högt eller för lågt.

Misstag kan bli kostsamma att åtgärda och skapar frustration bland de boende. Se till att tillgängligheten diskuteras tidigt i en moderniseringsprocess.

Tips på åtgärder som kan öka tillgängligheten

Hissknappar och displayer – på våningsplan

- Rätt höjd och placering: 850-1100 mm över golv, minst 700 mm från hörn
- Stora, taktila knappar, minst 50 mm, med ljudåterkoppling
- God kontrast i informationstablåer, undvik färgkombinationen rött/grönt
- Undvik rullande text på displayer
- Överväg att installera armbågskontakter

Hissknappar och displayer – i hisskorgen

- Rätt höjd och placering, tydlig märkning
- Taktila knappar och nödsignal med skyddskrage
- Första knapp centralt placerad, minst 700 mm från hörn
- Undvik rullande text på displayer

Belysning

- Framför hiss: minst 50 Lux
- I hisskorg: 100 Lux vid hissknappar, 5 Lux vid nödbelysning

Hissdörrar

- Sträva efter automatiska dörrar om möjligt
- Vid slagdörr: installera automatisk öppnare och markera rörelseområde
- Greppvänliga handtag
- Skräppår i tröskel till automatiska dörrar
- Talad öppnings- och stängningsinformation

Korg och utformning

- Vid en hissdörr: spegel i bakvägg, Vid två hissdörrar: överväg backspeglar
- Handledare, paneler, vilstol som ej blockerar öppningen
- Matta väggar för att undvika reflektioner
- Placering av spegel minst 300 mm ovan golv
- Tydligt markerad fotocellsridå

Övrigt

- För att undvika snubbelrisk ska hissen stanna inom 5 mm från våningsplanet